

II CIKLUS STUDIJA

NASTAVNI PLAN I PROGRAM za akademsku 2013/14. godinu

STUDIJSKI PROGRAM: SURDOAUDIOLOGIJA

Tuzla, 2013. godine

Sadržaj

1. Uvod u disciplinu i kvalifikaciju.....	1
2. Izjava o razlozima.....	1
3. Ciljevi studijskog programa.....	1
4. Ishodi učenja ukupne kvalifikacije.....	2
5. Struktura studijskog programa.....	2
5.1. Spisak obaveznih i izbornih predmeta.....	3
5.2. Informacije o rasporedu predmeta.....	3
6. Uslovi za upis na studijski program.....	4
6.1. Uslovi upisa u naredni semestar.....	4
7. Izjava o metodama podučavanja i učenja.....	4
8. Objašnjenje o provjeri znanja.....	4
9. Generički kriteriji provjere znanja.....	5
10. Izrada završnog rada.....	5
11. Resursi učenja.....	6
12. Veza sa eksternim referentnim tačkama.....	6
13. Mogućnosti zapošljavanja i prenosive vještine.....	7
14. Međunarodna usaglašenost studijskog programa.....	7
15. Opis predmeta.....	8
□ Metodologija naučnog istraživanja sa statistikom.....	8
□ Kognitivni rehabilitacija	11
□ Rehabilitacijska dijagnostika	13
□ Industrijska audiologija	16
□ Edukacijska audiologija	19
□ Klinička intervencija	22
□ Gluhosljepoća.....	25
□ Znakovni jezik.....	28
16. Specifikacija završnog rada.....	31

Priručnik za kvalifikaciju

Naziv univerziteta	Univerzitet u Tuzli
Naziv fakulteta	Edukacijsko-rehabilitacijski
Naziv programa	Surdoaudiologija
Akademski stepen	Magistar struke (MA)
Stečeno zvanje	Magistar surdoaudiologije
Studijski ciklus	Drugi ciklus po FQ-EHEA i drugi ciklus po FQHE-BiH
Jezik na kojem se studira	Zvanični jezici u Bosni i Hercegovini
Trajanje studija	1 godina
Voditelj programa	
Kontakt informacije	
Internet	www.erf.untz.ba

1. Uvod u disciplinu i kvalifikaciju

Surdoaudiolozi su autonomni profesionalci koji utvrđuju, procjenjuju i upravljaju poremećajima auditivne percepcije, uspostavljaju balans slušnog i govornog razvoja, i druge psihološke sisteme kod gluhih i nagluhih osoba. Surdoaudiolozi pružaju rehabilitaciju slušanja i govora u djece i odraslih u cijelom rasponu dobnih skupina. Surdoaudiolozi pomažu i savjetuju prilikom odabira adekvatnog slušnog pomagala za poboljšanje slušanja. Surdoaudiolozi odabiru adekvatne metode za edukaciju gluhe i nagluhe djece, te sprovode kompleksan sistem edukativnih modela. Surdoaudiolozi pružaju i dodatne savjetodavne usluge o funkcionalnim i psihološkim posljedicama buke u industriji i bučnom okruženju. Surdoaudiolozi su uključeni u istraživanja koja se odnose na sprečavanje, utvrđivanje i upravljanje gubicima sluha i srodna istraživanja. Magistar surdoaudiologije stiče kompetencije i za slušno-govorno terapijski rad sa djecom sa kohlearnim implantatom.

2. Izjava o razlozima

Studijski program „Surdoaudiologija“ je jednogodišnji studij koji se realizuje u dva semestra, pri čemu svaki semestar ima po 15 nastavnih sedmica. Vrednuje se sa 60 ECTS bodova tako da u zbiru sa I ciklusom nosi 300 ECTS bodova. Kombinuje znanost i praksu. Ova mogućnost studijskog programa pruža akademsko znanje i praktične vještine potrebne za dinamičnu i uspješnu karijeru u području surdoaudiologije. Magistar surdoaudiologije ima prohodnost u zemljama Evropske unije, gdje program ima izvanrednu i nacionalnu i međunarodnu reputaciju kvalifikacije gdje je natjecanje za mjesto upisa veoma konkurentno. Procjenjuje se da preko 80.000.000 evropljana ima gubitke sluha, te ti gubici utiču na promjene u ponašanju individue koja je pretrpjela bilo kakvo oštećenje. Razvojem tehnologije, buka postaje sve prisutnija u životu čovjeka. U uslovima redukcije suha, ljudi se često povlače iz socijalnih situacija. Gubitak sluha može uticati na cijeli život, jer je sluh važan kako u psihološkom razvoju, tako i u komunikaciji. Kroz ovaj program, surdoaudiolozi će biti osposobljeni za istraživanje i razumijevanje problema sluha, uticaju sluha na opći razvoj čovjeka, te posljedicama različitih vrsta oštećenja.

3. Ciljevi studijskog programa

Studijski program je prvenstveno dizajniran da zadovolji akademske zahtjeve, zahtjeve

struke i tržišta. Studijski program je atraktivan za usavršavanje diplomanata koji žele raditi u sektoru psihološke, pedagoške i zdravstvene djelatnosti i dodatno razviti sposobnosti stečene u prvom ciklusu. Program je namijenjen dipl. surdoaudiolozima i dipl. logopedima i surdoaudiolozima koji žele poboljšati, unaprijediti i produbiti svoja znanja i vještine, s obzirom da se nastavlja na dodiplomski studij/I ciklus studija, te su uvedeni novi interesantni predmeti. Jedan od ciljeva studijskog programa „Surdoaudiologija“ je da studenti razviju sposobnosti za samostalno učenje, kritičko mišljenje, sposobnosti uočavanja dokaza na temelju prakse, kao i rješavanje problema i timski rad.

4. Ishodi učenja ukupne kvalifikacije

Nakon završenog studijskog programa „Surdoaudiologija“ na II ciklusu studija studenti će moći:

- ① Organizirati i sprovoditi praktične djelatnosti u području edukacije gluhe i nagluhe djece i rehabilitaciji slušno-govorne patologije u različitim okruženjima: u javnim i privatnim školama, bolnicama, rehabilitacijskim centrima za gluho djecu i zdravstvenu njegu, na klinikama, fakultetima i sveučilištima, privatnim ordinacijama, u državnim i lokalnim ministarstvima zdravstva, u državnim agencijama, u zdravstvenim agencijama, obdaništima i domovima, u centrima za osobe s poteškoćama u razvoju i istraživačkim laboratorijima.
- ① Planirati i sprovoditi programe očuvanja sluha radnika, u području industrijske audiologije,
- ① Ispitivati, istraživati i praktično djelovati na polju gluhoće i naglušnosti,
- ① Identificirati i procijeniti stanje sluha,
- ① Sprovoditi rehabilitacijske postupke u osoba oštećena sluha,
- ① Povezati znanja iz novih ili interdisciplinarnih polja;
- ① Postupati prema etičkim načelima struke;
- ① Racionalno i kritički promišljati;
- ① Samostalno učiti i imati pozitivan stav o potrebi cjeloživotnog učenja i razvoja stručnih kompetencija;
- ① Baviti se naučno-istraživačkim radom u području surdoaudiologije

5. Struktura studijskog programa

Studijski program „Surdoaudiologija“ je jednogodišnji studij koji se realizuje u dva semestra, pri čemu svaki semestar ima po 15 nastavnih sedmica. Vrednuje se sa 60 ECTS bodova, tako da u zbiru sa I ciklusom nosi 300 ECTS bodova. Studijski program se sastoji iz obaveznih i izbornih predmeta. Obavezni predmeti su osmišljeni na način da studentima omoguće nadogradnju znanja i vještina stečenih na studiju I ciklusa. Obavezni predmeti su dizajnirani tako da daju identitet kvalifikaciji. Svrha ovih predmeta je da se studentima pruže nove praktične i neophodne specijalističke vještine. U obaveznim predmetima naglasak se stavlja na timski rad, praktične vještine, sposobnost nezavisnog rada, itd. Cilj im je da dodatno osposobe stručnjake za samostalni rad u oblastima surdoaudiološke prevencije, detekcije, dijagnostike i tretmana, kao i za bavljenje naučno istraživačkim radom. Četiri obavezna predmeta se izučavaju tokom prvog, a jedan tokom drugog semestra. Izborni predmeti su osmišljeni da se studentima omogući sticanje novih znanja i spoznaja iz oblasti surdoaudiologije u skladu sa njihovim interesima i afinitetima. Izborni predmeti su na raspolaganju u toku drugog semestra. Od tri izborna predmeta student pri upisu II ciklusa bira jedan. Studij II ciklusa završava se polaganjem svih predmeta, te izradom i javnom odbranom završnog rada koji se vrednuje sa 20 ECTS bodova.

5.1. Spisak obaveznih i izbornih predmeta

Spisak obaveznih predmeta

1. Metodologija naučnog istraživanja sa statistikom
2. Kognitivna rehabilitacija
3. Rehabilitacijska dijagnostika
4. Industrijska audiologija
5. Edukacijska audiologija

Spisak izbornih modula

1. Klinička intervencija
2. Gluhosljepeća
3. Znakovni jezik

5.2. Informacije o rasporedu predmeta

I semestar

Šifra predmeta	Naziv predmeta	Kontakt sati			ECTS
		P	A	L	
SADCO1	Metodologija naučnog istraživanja sa statistikom	2	0	1	6
SADCO2	Kognitivna rehabilitacija	2	0	2	8
SADCO3	Rehabilitacijska dijagnostika	2	0	2	8
SADCO4	Industrijska audiologija	2	0	2	8
UKUPNO		8	0	7	30

II semestar

Šifra predmeta	Naziv predmeta	Kontakt sati			ECTS
		P	A	L	
SADCO5	Edukacijska audiologija	2	0	1	6
SADCIZ-	Izborni predmet	2	0	0	4
	Završni rad	-	-	-	20
UKUPNO		4	0	1	30

6. Uslovi za upis na studijski program

Upis na II ciklus studija vrši se na osnovu javnog konkursa kojeg raspisuje i njegov sadržaj utvrđuje Senat Univerziteta u Tuzli, na prijedlog Naučno-nastavnog vijeća Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta. Pravo upisa na studijski program „Surdoaudiologija“ imaju lica koja su završila dodiplomski studij/studij I ciklusa u trajanju od četiri godine sa ostvarenih 240 ECTS bodova koji su stekli zvanje:

- Diplomirani logoped i surdoaudiolog
- Diplomirani defektolog-surdoaudiolog
- Bachelor logopedije i surdoaudiologije

Strani državljani i osobe bez državljanstva imaju pravo upisa na studij pod jednakim uslovima kao i državljani BiH.

U slučaju da se na prethodno raspisani Konkurs prijavi veći broj kandidata upis se vrši na temelju rang liste kandidata koja se formira na osnovu prosječne ocjene ostvarene na prethodnom ciklusu studija.

6.1. Uslovi upisa u naredni semestar

Prisustvo svim vidovima nastave, za redovne studente je obavezno i o njemu se vodi evidencija na osnovu koje student, po odslušanom semestru dobija potpis od predmetnog nastavnika. Student može upisati naredni semestar nakon izvršenih obaveza iz prethodnog semestra po osnovu prisustva na predavanjima/vježbama, što dokazuje ovjerenim semestrom u Studentskoj službi Fakulteta. Student koji nije izvršio predviđene obaveze iz upisanih predmeta mora te predmete ponovo upisati u narednoj akademskoj godini.

7. Izjava o metodama podučavanja i učenja

Metode podučavanja i učenja su osmišljene tako da podstiču studente na nezavisan i grupni rad. Osnovne metode podučavanja i učenja su: predavanja; laboratorijske vježbe; seminari; diskusije; grupni rad.

8. Objašnjenje o provjeri znanja

Znanje studenata provjerava se i ocjenjuje kontinuirano tokom semestra. Pri tome se vrednuje prisutnost i aktivno sudjelovanje u nastavi i vježbama, priprema i prezentacija individualnog i grupnog seminarskog rada, međuispiti i završni ispit. Metode provjere znanja su osmišljene tako da odgovaraju očekivanim ishodom učenja. Koristit će se sljedeće metode provjere znanja: usmeni odgovori; pismeni odgovori; izlaganja i prezentacije; eseji, seminarski radovi; alternativni zadaci; zadaci višestrukog izbora; zadaci jednostavnog dosjećanja. Rezultati provjere znanja su dostupni i transparentni studentu tijekom cijelog semestra. Preciznije metode provjere znanja date su u opisima predmeta.

9. Generički kriteriji provjere znanja

Ovi kriteriji provjere znanja su generički i primjenjuju se na sve predmete. Konačni uspjeh studenta za određeni predmet, u određenom semestru, izražava se brojnomo, opisnom ili slovnom ocjenom, kako slijedi:

Brojno	Opisno	Slovno	Opis	Bodovi
10	odličan	A	Pregledani rad je primjieran i pruža jasan dokaz potpunog usvajanja znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene na visok način.	94-100
9	izvanredan	B	Pregledani rad je odličan i pruža dokaz sveobuhvatnog znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju tom nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene, a da su mnoge zadovoljene na visok način.	84-93
8	vrlo dobar	C	Pregledani rad je dobar i pruža dokaz znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene, a da su mnoge više nego zadovoljene.	74-83
7	dobar	D	Pregledani rad je prihvatljiv i pruža dokaz znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene.	64-73
6	dovoljan	E	Pregledani rad je prihvatljiv i pruža dokaz minimalnog znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju tom nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da je većina ishoda učenja i obaveza za taj nivo zadovoljena.	54-63
5	ne zadovoljava	F	Pregledani rad je neprihvatljiv i pruža malo dokaza o znanju, razumijevanju i/ili vještinama koje odgovaraju tom nivou kvalifikacije. Dokazi pokazuju da je vrlo malo, ili nimalo, ishoda učenja i obaveza za taj nivo zadovoljeno.	0-53

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 poena.

10. Izrada završnog rada

Studij II ciklusa završava se polaganjem svih ispita, te izradom i javnom odbranom završnog rada. Završni rad u pravilu ne treba da bude isključivo stručnog-teorijskog karaktera, nego istraživačkog iz oblasti surdoaudiologije. Student ima pravo na odobrenje teme za izradu završnog rada sticanjem statusa studenta II ciklusa. Završni rad se može predati na ocjenu i dalji postupak ukoliko je kandidat ostvario 40 ECTS bodova predviđenih za nastavne predmete i ukoliko je izvršio sve finansijske i druge obaveze utvrđene studijskim programom.

11. Resursi učenja

Za potrebe pripremanja ispita i izradu završnog rada studentima je na raspolaganju Univerzitetska biblioteka, uključujući i relevantne baze podataka, te resursi koje posjeduju predmetni nastavnici, saradnici i potencijalni mentori. Praktične (laboratorijske) vježbe, kao i istraživanja za završni rad izvoditi će se u specijalizovanim institucijama u kojima se provodi prevencija, dijagnostika i tretman osoba oštećena sluha različite etiologije kao što su: Univerzitetski klinički centra Tuzla, JZU Dom zdravlja Tuzla, osnovne i srednje škole i sl. Studentima će po potrebi biti omogućen pristup multimedijalnoj sali Univerzitetskog centra za razvoj daljinskog obrazovanja Univerziteta u Tuzli, kao i pristup Internetu na Fakultetu. Osigurat će se kontakt i konsultacije sa nastavnicima i saradnicima, kao bitan izvor učenja i praktičnog rada.

12. Veza sa eksternim referentnim tačkama

MATRICA KOJA POVEZUJE KVALIFIKACIJE II CIKLUSA STUDIJSKOG PROGRAMA „SURDOAUDIOLOGIJA“ SA RAZLIČITIM DESKRIPTORIMA BIH OVŠK

EKSTERNE REFERENTNE TAČKE	ŠIFRA PREDMETA								
	SADCO1	SADCO2	SADCO3	SADCO4	SADCO5	SADCIZ1	SADCIZ2	SADCIZ3	RADZAVRŠNI
Deskriptori okvira vš. kvalifikacija BiH za kvalifikacije koje predstavljaju uspješan završetak drugog ciklusa (60 ECTS bodova)									
pokažu sistematično razumijevanje i savladavanje znanja u svom području studija/disciplini, koje se temelji na, odnosno proširuje i/ili nadograđuje ono što se obično povezuje sa nivoom diplomskog studija, i što predstavlja osnov ili mogućnost za originalnost pri razvoju i/ili primjeni ideja, obično u kontekstu istraživačkog rada	X	X	X	X	X	X	X	X	
mogu primijeniti svoje znanje i razumijevanje, kao i sposobnosti rješavanja problema, na nove i nepoznate sredine unutar šireg (ili interdisciplinarnog) konteksta u vezi sa njihovim područjem studija		X	X	X	X	X	X	X	X
primjenjuju konceptualno i apstraktno razmišljanje, uz visok nivo sposobnosti i kreativnosti, čime se omogućava: - kritička ocjena trenutnog istraživačkog i akademskog rada na najvišem nivou u datoj disciplini, - ocjena različitih metodologija, formiranje kritičkog mišljenja i ponuda alternativnih rješenja	X	X	X	X	X	X	X	X	X
imaju sposobnost da integriiraju znanje i bave se složenim problemima, te da formuliraju sudove na osnovu nepotpunih ili ograničenih informacija, ali uz razmišljanje o socijalnim i etičkim odgovornostima vezanim za primjenu njihovog znanja ili sudova		X			X	X			X
mogu prenositi svoje zaključke, znanje i razmišljanje na kojima se oni temelje, uz korištenje odgovarajućeg/odgovarajućih jezika, auditoriju koji nije specijalizovan i koji je specijalizovan, jasno i nedvosmisleno									X
su u stanju da svoje znanje podignu na viši nivo, prodube razumijevanje svog područja studija ili discipline, i kontinuirano razvijaju sopstvene vještine, kroz samostalno učenje i razvoj		X	X	X	X	X	X	X	X
imaju vještine učenja koje im omogućavaju da nastave studij na način koji će uglavnom biti samousmjeren i autonoman				X	X				X
stekli su interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene različitim kontekstima učenja i zaposlenja, te pokazuju sposobnost vođenja i/ili pokretanja inicijative i daju doprinos promjeni i razvoju	X	X	X	X	X	X	X	X	

13. Mogućnosti zapošljavanja i prenositve vještine

Procjenjuje se da preko 80.000.000 euroljana ima gubitke sluha, te ti gubici utiču na promjene u ponašanju individue koja je pretrpjela bilo kakvo oštećenje. S obzirom na ubrzan razvoj tehnologije i buka je sve prisutnija kao uzrok oštećenja sluha u kasnijem periodu. U slučaju gubitka sluha vrlo često se ljudi povlače iz socijalnih situacija. Gubitak sluha može uticati na cijeli život, jer je sluh važan u psihološkom razvoju i komunikaciji.

Studijski program „Surdoaudiologija“ na II ciklusu je, između ostalog, osmišljen tako da studentima pruži vještine, kao što su:

- rješavanje problema u oblasti surdoaudiologije;
- uspješnu organizaciju poslova;
- uspješnu komunikaciju sa klijentima i porodicom;
- odgovoran rad prema etičkim načelima struke i predviđenim rokovima;
- upravljanje i vodstvo;
- donošenja odluka;
- istraživačke vještine.

Nova teoretska i praktična znanja iz oblasti surdoaudiološkog tretmana, specijalističke vještine i sposobnosti za bavljenje naučno-istraživačkim radom koje se stiču na II ciklusu studija, trebala bi biti prepoznata kao konkurentna i praktično primjenjiva na bosansko-hercegovačkom tržištu rada u ovom trenutku, ali i u godinama koje slijede. Magistar surdoaudiologije je osposobljen za rad i zapošljavanje u zdravstvenim ustanovama (otorinolaringološkim, neurološkim, psihijatrijskim, audiološkim, fonijatrijskim i pedijatrijskim klinikama), predškolskim ustanovama, redovnim osnovnim školama, školskim dispanzerima, centrima za rehabilitaciju slušanja i govora, centrima za medicinsku rehabilitaciju, centrima i posebnim ustanovama za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju osoba sa teškoćama u razvoju, ustanovama za mentalno zdravlje i savjetovaništima, gerijatrijskim ustanovama, privatnoj praksi, istraživačkim centrima i sl.

14. Međunarodna usaglašenost studijskog programa

Studijski program „Surdoaudiologija“ je po svojoj strukturi, ciljevima i kompetencijama diplomiranih studenata u saglasnosti sa savremenim međunarodnim studijima iz ove oblasti u zemljama u okruženju, Evropskoj uniji i šire:

- Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu, Srbija;
- Edukacijsko–rehabilitacijski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, R.Hrvatska;
- Pedagoška fakulteta, Univerzitet v Ljubljani, R.Slovenija.
- Bloomsburg University of Pennsylvania, Bloomsburg, PA
- Westminster Institute of Education, Oxford Brookes University
- Faculty of Education, The University of Hong Kong
- School of Human Communication Disorders, Dalhousie University, Halifax, Nova Scotia, Canada
- Mary Hare Postgraduate Education, Arlington Manor, Snemsmore Common, Newbury, Berkshire
- Institut für Audiopädagogik (audiopedagogics), University of Cologne
- Department of Special Education and Rehabilitation Faculty of Human Sciences, University of Cologne,
- Department of Communication Disorders, University of Canterbury's
- School of Medicine, Flinders University, Adelaide, South Australia
- Faculty of Engineering, Science and Mathematics University of Southampton,
- Speech Therapy and Educational Audiology. Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania

15. Opis predmeta

Puni naziv predmeta	Metodologija naučnog istraživanja sa statistikom																
Šifra predmeta	SADCO1																
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus FQ-BiH i Bolonje																
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS																
Trajanje	jedan semestar																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet																
Nositelj predmeta																	
E-mail																	
Izvoditelj predavanja																	
Saradnik																	
Web stranica	www.erf.untz.ba																
Status predmeta	obavezan																
Uslovi	nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Aktivnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Zadace</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Semlnarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- test sredinom semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (pristupni rad i usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Aktivnost na predavanjima	5%	Aktivnost na vježbama	5%	Zadace	10%	Semlnarski rad	10%	Pismeni testovi:		- test sredinom semestra	10%	- test na kraju semestra	10%	Završni ispit (pristupni rad i usmeni):	50%
Aktivnost na predavanjima	5%																
Aktivnost na vježbama	5%																
Zadace	10%																
Semlnarski rad	10%																
Pismeni testovi:																	
- test sredinom semestra	10%																
- test na kraju semestra	10%																
Završni ispit (pristupni rad i usmeni):	50%																
Ciljevi predmeta	<p>Osposobiti studente za primjenu adekvatne metodologije naučnog istraživanja u edukaciji i rehabilitaciji, te za pisanje stručnih i naučnih radova.</p> <p>Osposobiti studente da koriste adekvatne statističke metode za istraživanja u edukaciji i rehabilitaciji, te educirati studente za upotrebu statističkih aplikativnih programa koji se koriste za obradu podataka i statističku analizu.</p>																
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Primjene adekvatnu metodologiju u naučnim istraživanjima; ☐ Koriste objektivne metode za prikupljanje i obradu podataka kojim se istražuju i objašnjavaju složene i međusobno zavisne bio-psiho-socijalne pojave koje doprinose unaprjeđenju edukacijsko-rehabilitacijske prakse; ☐ Samostalno osmisle i provedu istraživanje iz područja edukacije i rehabilitacije, diskutuju i izvode zaključke; ☐ Napišu i objave različite radove sa svim metodološkim komponentama; ☐ Pravilno primijene statističke metode za obradu podataka istraživanja i interpretiraju dobivene statističke rezultate; ☐ Koriste statističke aplikativne programe koji se 																

	primjenjuju za obradu podataka i statističku analizu.
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Pojam nauke i naučnoistraživačkog rada; Osnovni oblici naučne spoznaje; Klasifikacija nauka; Opća obilježja naučnog pristupa u edukaciji i rehabilitaciji; Odnos naučne metode i metodologije; Faze procesa naučnog istraživanja (izbor i definisanje predmeta istraživanja, određivanje ciljeva istraživanja, postavljanje hipoteza, izrada projekta istraživanja, prikupljanje i obrada podataka, primjena statističkih metoda, naučno tumačenje i interpretacija podataka, izvještaj o rezultatima istraživanja); Metode naučnog istraživanja; Tehnike prikupljanja i obrade empirijskih podataka (posmatranje, ispitivanje, anketa, eksperiment, klasifikacija, vrste mjerenja i mjerne skale, grupisanje podataka u statističke nizove, grafičko prikazivanje podataka); Primjena informacione tehnologije u procesu istraživanja; Statističke metode; Deskriptivna statistika; Značaj primjene uzoraka za istraživanja u edukaciji i rehabilitaciji; Prednosti i nedostaci metode uzoraka; Procjena parametara osnovnog skupa i testiranje statističkih hipoteza; Provođenje testiranja u zavisnosti od ispunjenosti polaznih pretpostavki; Funkcionalna i statistička povezanost pojava. Regresiona i korelaciona analiza; Testiranje značajnosti regresione (korelacione) veze; Pisanje naučnog i stručnog djela (knjiga, monografija, udžbenik, članak); Dokumentacijska osnova rukopisa; Vrste publikacija; Primarne i sekundarne publikacije; Članci u časopisu; Struktura naučnog članka, magistarskog rada i doktorske disertacije; Način citiranja i pisanje referenci; Objavljivanje naučnih radova.</p>
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; ☐ Laboratorijske vježbe za korištenje statističkih aplikativnih programa koji se koriste za obradu podataka i statističku analizu; ☐ Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>U osmoj sedmici semestra studenti pismeno polažu test, koji obuhvata do tada pređeno gradivo. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom kolokviju može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu drugi test, koji obuhvata pređeno gradivo iz drugog dijela semestra. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom kolokviju</p>

	<p>može ostvariti maksimalno 10 bodova. Završni ispit obuhvata pisanje pristupnog rada i usmeni. Pozitivno ocijenjen pristupni rad je uslov za izlazak na usmeni ispit. Na usmenom ispitu student odgovara na tri pitanja iz gradiva obuhvaćenog nastavnim programom. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na završnom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda, od čega minimalno 25 bodova na završnom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kukić S., Markić B. Metodologija društvenih znanosti: metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2006., ▪ Fazlović S. Statistika - deskriptivna i inferencijalna analiza, Denfas, Tuzla, 2006., ▪ Fazlović S. Statistika - regresiona i dinamička analiza, OffSet, Tuzla, 2010., ▪ Mejovšek M. Uvod u metodologiju znanstvenog istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima, Naklada Slap, Zagreb, 2003.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pallant J. SPSS Survival Manual: A Step by Step Guide to Data Analysis Using SPSS for Windows, Allen & Unwin, 2007., ▪ Petz B. Osnovne statističke metode za nematematičare, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2004., ▪ Marušić M. urednik, Uvod u znanstveni rad u medicini, Medicinska naklada, Zagreb, 2008., ▪ Fazlović S. Pregled formula i tablica iz statistike, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, 2007.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ www.bhas.ba ▪ www.fzs.ba ▪ www.spss.com

Puni naziv predmeta	Kognitivna rehabilitacija																
Šifra predmeta	SADCO2																
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus FQ-BiH i Bolonje																
Bodovna vrijednost ECTS	8 ECTS																
Trajanje	jedan semestar																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet																
Nositelj predmeta																	
E-mail																	
Saradnik																	
Web stranica	www.erf.untz.ba																
Status predmeta	obavezan																
Uslovi	nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test na kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test na kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Ciljevi predmeta	Upoznati studente sa kognitivnim razvojem gluhih i nagluhih osoba, te ukazati na značaj obitelji, predškolskih i školskih timova, i njihov doprinos u savladavanju školskog programa.																
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Primijeniti savremene pristupe i metode u procjeni saznanog razvoja u uslovima odsustva auditivnog senzora; ☐ Primijeniti strategiju podsticanja i podučavanja u odnosu na kognitivne razine slušnog oštećenja. 																
Indikativni sadržaj predmeta	Teorija kognitivnog razvoja, Neuropsihološke osnove kognitivnog razvoja, Govor i jezik u kognitivnom razvoju gluhih i nagluhih, Sredstva komunikacije, nasljeđe, okruženje, učenje, Komunikacijske smetnje, motivi, pažnja, mišljenje, Verbalna i neverbalna kognicija, Socijalna kognicija, Znakovni jezik u kognitivnom razvoju, Bilingvizam u kognitivnom razvoju, Kinestezija i saznanje, Opservacija i praćenje napretka u učenju, Savladavanje školskog programa, Kognicija kod gluhih -istraživanja, Kreiranje kognitivnih mjernih instrumenata za gluhu djecu																
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: praktično sudjelovanje studenta, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, 																

	<p>tehnike aktivnog učenja uz aktivno učešće i diskusije studenata;</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Laboratorijske vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi surdoaudiološka dijagnostika i tretman slušno-govornih poremećaja; □ Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Knight P., Swanwick R. Working with deaf pupils. Sign bilingual policy into practice, London: David Fulton Publishers, 2002. ▪ Mahshie N. Educating deaf children bilingually, Pre-College programs, Washington: Gallaudet University. 1995.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pickersgill M. Towards a bilingual education for deaf children, Deafness and Education 21 (3): 10-20. 1997. ▪ Vigotski L. Osnovi defektologije, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1983. ▪ Ivanović P. Šta gluvi kažu o svom: školovanju, profesionalnom osposobljavanju, zapošljavanju, radnom i socijalnom statusu. Beograd: Defektološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 1995.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://muse.jhu.edu/journals/aad/toc/aad148.1.html ▪ http://jslhr.asha.org/ ▪ http://gupress.gallaudet.edu/SLS.html ▪ http://www.adara.org

Puni naziv predmeta	Rehabilitacijska dijagnostika																
Šifra predmeta	SADCO3																
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus FQ-BiH i Bolonje																
Bodovna vrijednost ECTS	8 ECTS																
Trajanje	jedan semestar																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet																
Nositelj predmeta																	
E-mail																	
Izvoditelj predavanja																	
Saradnik																	
Web stranica	www.erf.untz.ba																
Status predmeta	obavezan																
Uslovi	nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test na kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test na kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Ciljevi predmeta	Upoznati studente postdiplomskog studija sa rehabilitacijskim dijagnostičkim postupcima u zavisnosti od stupnja jezičke razvijenosti i razine saznanja gluhih i nagluhih.																
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Planirati i primijeniti dijagnostičke procedure ☐ Planirati i primijeniti rehabilitacijske aktivnosti ☐ Vrednovati i analizirati tok i ishod tretmana ☐ Preporučiti dalje rehabilitacijske aktivnosti 																
Indikativni sadržaj predmeta	Značaj rehabilitacijske dijagnostike gluhe i nagluhe djece, Sadržaji dijagnostičkih procedura, Rana rehabilitacijska dijagnostika, Procjena komunikacijskih sposobnosti (govorno-jezičkog razvoja i kinetičkih oblika komunikacije), Procjena artikulacije, kvalitete glasa i poremećaja glasa gluhe i nagluhe djece, Procjena psihičkog razvoja gluhe i nagluhe djece (modeli procjene), Modeli za dijagnosticiranje pamćenja gluhe i nagluhe djece, Modeli za dijagnosticiranje opštih pojmova (klasa), Modeli za dijagnosticiranje vizuelnog razlikovanja, Modeli za dijagnosticiranje diferencijacije oblika u prostoru, Modeli za dijagnosticiranje diferencijacije motorike i snalaženja u prostoru, Elektroakustička oprema u rehabilitacijskoj dijagnostici, Dijagnosticiranje saznanog razvoja, Evaluacija i rehabilitacijske preporuke, Rehabilitacijski dijagnostički kurikulum																
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: praktično sudjelovanje studenta, promatranje i																

	<p>promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnike aktivnog učenja uz aktivno učešće i diskusije studenata; ☐ Laboratorijske vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi surdoaudiološka dijagnostika i tretman slušno-govornih poremećaja; ☐ Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pozojević-Trivanović M. Analiza izgovora osoba oštećena sluha u procesu verbotonalne rehabilitacije, Simposija Otorhinolaryngologica Jugoslavica 14 (2): 115-120, 1979. ▪ Hasanbegović H. Uvod u rehabilitaciju slušanja i govora, OFF-SET Tuzla, 2009. ▪ Hasanbegović H., Mahmutović E, Uvod u rehabilitacijsku audiologiju (udžbenik), OFF-SET Tuzla, 2010.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kovačević V. Oštećenje sluha i leksičko-semantički razvoj. Beograd: Zadužbina Andrejević, 2000. ▪ Lurija A.R. Jezik i svest. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2000. ▪ Gray S. Word learning by preschoolers with specific

	language impairment: predictors and poor learners. J Med Screen. 11(3): 158-6. 2004.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://muse.jhu.edu/journals/aad/toc/aad148.1.html ▪ http://www.oxfordjournals.org/our_journals/deafed/about.html ▪ http://jslhr.asha.org/ ▪ http://gupress.gallaudet.edu/SLS.html ▪ http://www.adara.org/index.php?option=com_content&view=article&id=11&Itemid=9

Puni naziv predmeta	Industrijska audiologija																
Šifra predmeta	SADCO4																
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus FQ-BiH i Bolonje																
Bodovna vrijednost ECTS	8 ECTS																
Trajanje	jedan semestar																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet																
Nositelj predmeta																	
E-mail																	
Izvoditelj predavanja																	
Saradnik																	
Web stranica	www.erf.untz.ba																
Status predmeta	obavezan																
Uslovi	nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test na kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test na kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Ciljevi predmeta	Cilj predmeta je ovladati znanjima o štetnom djelovanju buke na psihološku strukturu i ponašanje ljudi																
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Primijeniti procedure za ispitivanje radnog okuženja ☐ Preporučiti i sprovesti adaptaciju radnih mjesta ☐ Informisati i savjetovati u vezi posljedica oštećenja sluha uzrokovanog bukom ☐ Preporučiti mjere zaštite na radu ☐ Vrednovati i analizirati tok i ishod sprovođenja predloženih mjera 																
Indikativni sadržaj predmeta	Dijagnostika funkcionalnih i psiholoških poremećaja uzrokovanih prekomjernom bukom, Prevalenca gubitka sluha u industriji, Ispitivanje posljedica prekomjerne buke, Izvori buke u industrijskim uslovima, Uticaj buke na psihičko ponašanje, Psihička oboljenja, neurotična i psihoorganska oboljenja prouzrokovana prekomjernom bukom, Djelovanje buke na pojavu stresa, Kategorijalna izloženost buci, Razvoj standarda zanimanja, Zaštita na radu i zdravlje, Istraživačka oprema, Rezultati istraživanja funkcionalnih i psiholoških poremećaja uzrokovanih bukom																
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: praktično sudjelovanje studenta, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije																

	<p>metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnike aktivnog učenja uz aktivno učešće i diskusije studenata; ☐ Laboratorijske vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi surdoaudiološka dijagnostika i tretman slušno-govornih poremećaja; ☐ Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ramsden R., Saeed S. Sound, noise and the ear. In: Baxter PJ, Adams PH, Aw TC, Cockcroft A, Harrington JM, eds. <i>Hunters Diseases of Occupations</i>. London: Arnold, 2000. ▪ Passchier-Vermeer W. Noise-induced hearing loss from exposure to intermittent and varying noise, EPA report no. 550/9-73-008. Washington, DC: US Environmental Protection Agency, 1973. ▪ Pravilnik o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma.: Službeni list SRBiH 1989. Br. 46.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pravilnik o opštim mjerama i normativima zaštite na radu od buke u radnim prostorijama.: Službeni list SFRJ, Br. 29/71 ▪ Priručnik za obuku radnika iz oblasti zaštite na radu ▪ Bruhl P., Ivarsson A. Noise-exposed male sheet-metal workers using hearing protectors. A longitudinal study of hearing threshold shifts covering fifteen years. <i>Scand Audiol</i>; 23: 123–8. 1994. ▪ Tak SW., Calvert GM. Hearing Difficulty Attributable

	<p>to Employment by Industry and Occupation. An Analysis of the National Health Interview Survey – United States, 1997-2003. <i>Journal of Occupational and Environmental Medicine</i> 2008; 50:46-56.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stanbury M., Rafferty AP., Rosenman KD. Prevalence of Hearing Loss and Work- Related Noise-Induced Hearing Loss in Michigan. <i>Journal of Occupational and Environmental Medicine</i> 2008; 50:72-79.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://muse.jhu.edu/journals/aad/toc/aad148.1.html ▪ http://www.oxfordjournals.org/our_journals/deafed/about.html ▪ http://jslhr.asha.org/ ▪ http://gupress.gallaudet.edu/SLS.html ▪ http://www.adara.org/

Puni naziv predmeta	Edukacijska audiologija																
Šifra predmeta	SADCO5																
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus FQ-BiH i Bolonje																
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS																
Trajanje	jedan semestar																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet																
Nositelj predmeta																	
E-mail																	
Izvoditelj predavanja																	
Saradnik																	
Web stranica	www.erf.untz.ba																
Status predmeta	obavezan																
Uslovi	nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test na kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test na kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Ciljevi predmeta	<p>Cilj predmeta je razumijevanje i prepoznavanje posljedica oštećenja sluha na različitim područjima razvoja ličnosti djeteta oštećena sluha, u funkciji boljeg razumijevanja postupaka i načela edukacije i rehabilitacije te djece. Procjena sposobnosti – jakih strana i deficita. Ovladavanje osnovnim znanjima iz oblasti vaspitanja i obrazovanja gluhih i nagluhih. Objedinjeno teorijsko i praktično surdopedagoško znanje.</p>																
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Prepoznati, opisati, identificirati i objasniti komunikacijske, psihosocijalne, sociološke i edukacijsko-rehabilitacijske aspekte oštećenja sluha. ☐ Primijeniti vještine pristupa i odabrati odgovarajući tretman u radu sa gluhih osoba, ☐ Primijeniti vještine savjetovanja roditelja ☐ Primijeniti strategije razvoja identiteta i socijalnih vještina kod gluhe djece. ☐ Procijeniti mogućnosti razvoja metodskih pristupa edukacijskih intervencija, ☐ Prepoznati karakteristike pojedinih životnih razdoblja gluhih osoba ☐ Vrednovati i analizirati tok i ishod različitih strategija i koncepcija obrazovanja gluhe i nagluhe djece i omladine, ☐ Izgraditi aktivan, istraživački pristup prema primjeni 																

	inovativnih modela u organizaciji nastavnog rada
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Kako pomoći roditeljima u procesu adaptacije nakon dijagnosticiranja gluhoće kod djeteta. Načini smanjenja roditeljskog stresa i podrške u odgoju. Teorija uma i gluho dijete. Edukacijske intervencije: pomoć i podrška gluhom djetetu u školi. Adolescencija, zrela dob i starost gluhe osobe. Procjena intelektualnog statusa, adaptivnog ponašanja, emocionalnog razvoja, socijalnog razvoja, jezičkih sposobnosti i akademskih postignuća gluhih osoba, Suportivni postupci u procjeni edukativnih sposobnosti i ishoda edukacije djece, Dizajniranje individualnih modela podrške Formiranje individualnih edukativnih programa prema sposobnostima i mogućnostima gluhe i nagluhe djece u okviru akademskih predmeta, Sistemi obezbjeđivanja, praćenja i vrednovanja kvaliteta obrazovanja gluhih i nagluhih osoba; Napredovanje djeteta oštećenog sluha u okviru programa; Metodologija utvrđivanja standarda zanimanja u profesionalnom obrazovanju; Sistem socijalnog dijaloga u obrazovanju gluhih i nagluhih osoba; Sticanje opštih i stručnih znanja i razvoj sposobnosti i vještina neophodnih za uspješan rad i dalje učenje; Savladavanje promjenjivih zahtjeva svijeta rada i društva; Partnerstvo, dostupnost, otvorenost, programska prilagođenost i raznovrsnost obrazovanja; Unapređivanje komunikacione, informacione vještine i medijske pismenosti gluhih i nagluhih; Obrazovanje na radnom mjestu; Razvoj karijere i napredovanje gluhih i nagluhih osoba; gluhe i nagluhe osobe treće životne dobi; Nezavisan život i slobodno vrijeme gluhih i nagluhih osoba. Razvoj istraživačkog odnosa prema teoriji i praksi vaspitanja i obrazovanja gluhih i nagluhih. Izrada izvještaja</p>
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: praktično sudjelovanje studenta, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnike aktivnog učenja uz aktivno učešće i diskusije studenata; ☐ Laboratorijske vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi surdoaudiološka dijagnostika i tretman slušno-govornih poremećaja; ☐ Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može</p>

	<p>ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neal Mahshie S. Dvojezično obrazovanje gluhe djece, Savez gluhih i nagluhih grada Zagreba, Zagreb, 2006. ▪ Biondić I. Integrativna pedagogija. Zagreb: Školska knjiga, 1993. ▪ Glasser W. Nastavnik u kvalitetnoj školi, Zagreb, Educa, 1999.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gordon T. Kako biti uspješan nastavnik, Beograd, Kreativni centar, 1998. ▪ Muminović H. Mogućnosti efikasnijeg učenja u nastavi, Sarajevo, DES, 2000. ▪ Neill S. Neverbalna komunikacija u razredu, Zagreb, Educa, 1994. ▪ Biondić I. Integrativna pedagogija. Zagreb: Školska knjiga, 1993.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.edaud.org ▪ http://www.cesa7.org/rsn/Educational_Audiology.asp ▪ http://www.educational-audiologists.org.uk

Puni naziv predmeta	Klinička intervencija																
Šifra predmeta	SADCIZ1																
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus FQ-BiH i Bolonje																
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS																
Trajanje	jedan semestar																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet																
Nositelj predmeta																	
E-mail																	
Izvoditelj predavanja																	
Saradnik																	
Web stranica	www.erf.untz.ba																
Status predmeta	izborni																
Uslovi	nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test na kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test na kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Ciljevi predmeta	Cilj predmeta je upoznati studenta sa značajem upotrebe novih tehnologija u edukacijsko-rehabilitacijskoj praksi kod gluhih i nagluhih u vremenu kada je usvajanje znanja temeljeno na sofisticiranim pristupima, uključujući i razvoj slušnih pomagala u poboljšanju komunikacijskih vještina, kako bi ova lica poboljšala svoj saznavni razvoj, a time i društveni položaj.																
Ishodi učenja	Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći: ☐ definirati, prepoznati, izdvojiti i sprovesti sve aspekte praktične djelatnosti u interventnim situacijama																
Indikativni sadržaj predmeta	Interventni program, Elektroakustička oprema u rehabilitaciji slušanja, govora i jezika, Primjena VTM u rehabilitaciji slušno oštećene djece, Rezultati i zapažanja u radu s uređajem Verboton G20, Suvag u razvoju slušanja i govora kod gluhih i nagluhih, Kreativnost i rehabilitacija kod gluhih i nagluhih, Slušni aparati i njihova funkcija, Slušno polje i određivanje slušnih aparata, Igre u funkciji razvoja govora u početnoj fazi rehabilitacije, Kohlearni implantat, Rezultati i zapažanja u radu sa uređajem CI na razvoj slušanja i govora kod gluhih i nagluhih, Jezička razvijenost gluhih i nagluhih, Čitanje govora sa lica i usana, Planiranje i programiranje rehabilitacije slušanja i govora, Računarski rehabilitacijski programi na učenju glasa, izgovora i jezika, Principi usvajanja govora i izbor metoda u radu na razvijanju govora.																
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja:																

	<p>praktično sudjelovanje studenta, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnike aktivnog učenja uz aktivno učešće i diskusije studenata; ☐ Laboratorijske vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi surdoaudiološka dijagnostika i tretman slušno-govornih poremećaja; ☐ Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Glickman N., Harvey M. Culturally Affirmative Psychotherapy with Deaf Persons. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 1996. ▪ Brkić F. i sur. Slušna pomagala. Tuzla: Defektološki fakultet Univerziteta u Tuzli. 2001. ▪ Caplan A. Moral Matters: Ethical Issues in Medicine and the Life Sciences. New York: Wiley and Sons. 1995.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bat-Chava Y., Deignan E. Peer relationships of children with cochlear implants. Journal of Deaf Studies and Deaf Education 6 (3): 186-199. 2001. ▪ Crouch RA. Letting the deaf be deaf. Reconsidering the use of cochlear implants in prelingually deaf children. Hastings Center Report 27(4): 14-21. 1997.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kampfe CM., Harrison M., Ottinger T., Ludington J., McDonald-Bell CI., Pillsbury HC. Parental expectations as a factor in evaluating children for a multichannel cochlear implant. <i>American Annals of the Deaf</i> 138 (3): 297-303. 1993.
Internet web reference	

Puni naziv predmeta	Gluhosljepoća																
Šifra predmeta	SADCIZ2																
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus FQ-BiH i Bolonje																
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS																
Trajanje	jedan semestar																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet																
Nositelj predmeta																	
E-mail																	
Izvoditelj predavanja																	
Saradnik																	
Web stranica	www.erf.untz.ba																
Status predmeta	obavezan																
Uslovi	nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test na kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test na kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Ciljevi predmeta	Cilj nastave ovog predmeta je da studente osposobi za razumijevanje fenomena gluhosljepoće u kontekstu šireg, socijalnog modela ometenosti, dati temeljne spoznaje vezane uz fenomenologiju gluhosljepoće.																
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Primijeniti savremene pristupe i metode dijagnostike gluhosljepoće ☐ Odabrati i osmisliti adekvatan tretman, ☐ Prepoznati razvojne karakteristike gluhoslijepih osoba, ☐ Razlikovati diferencijalno-dijagnostičke aspekte gluhosljepoće ☐ Procijeniti mogućnosti metodskih pristupa u procesu rehabilitacije ☐ Primijeniti socijalni model u tretmanu gluhosljepoće ☐ Vrednovati i analizirati tok i ishod tretmana ☐ Informisati i savjetovati osobe sa gluhosljepoćom ☐ Osmisliti i provesti istraživanje u gluhosljepoće 																
Indikativni sadržaj predmeta	Istorijski prikaz (razdoblja, razvoj terminologije, značajne osobe); Definicija, klasifikacija, prevalencija; Komunikacija (poteškoće u pristupu informacijama; načini komunikacije); Kretanje (poteškoće u kretanju; kretanje uz podršku); Socijalizacija; Neovisno življenje: tehnička podrška, osobni asistent (intervenor, prevoditelj); Rana intervencija.																
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: praktično sudjelovanje studenta, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno																

	<p>eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnike aktivnog učenja uz aktivno učešće i diskusije studenata; ☐ Laboratorijske vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi surdoaudiološka dijagnostika i tretman slušno-govornih poremećaja; ☐ Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarczay S. Komunicirajmo drugačije. Vodič u svijet komunikacije s gluhoslijepim osobama. Zagreb: Hrvatska udruga gluhoslijepih osoba Dodir. 2003. ▪ Salaj I. Home instructors: inovativan model podrške osobama s dvostrukim senzoričkim oštećenjem (oštećenjem vida/sluha) starije životne dobi. Zagreb: Hrvatska udruga gluhoslijepih osoba Dodir. 2009. ▪ Žigić V. Računarska tehnologija za osobe oštećenog vida i oštećenog sluha. Praktikum, CIDD, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd: 2006.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Morgan S. Sign language with people who are deaf blind: Suggestions for tactile and visual modifications. Deaf Blind Perspectives 6(1). 3.-7. 1998. ▪ Smith T. B. Guidelines for working/playing with deaf-blind people. Distributed by DB-LINK. 1992.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Huremović A., Tulumović Š., Mršić V. Gluhosljepoća i njeni aspekti u svakodnevnom življenju. Zbornik radova sa Simpozija sa međunarodnim učešćem: "Interdisciplinarni aspekti u edukaciji i rehabilitaciji", 171-176., Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Tuzla, 2005. ▪ Tulumović Š., Huremović A. Savremeni pristup u radu sa gluhoslijepom djecom. Defektologija br. 12., 101-107. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Tuzla. 2006.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.dodir.hr/

Puni naziv predmeta	Znakovni jezik																
Šifra predmeta	SADCIZ3																
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus FQ-BiH i Bolonje																
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS																
Trajanje	jedan semestar																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet																
Nositelj predmeta																	
E-mail																	
Izvoditelj predavanja																	
Saradnik																	
Web stranica	www.erf.untz.ba																
Status predmeta	obavezan																
Uslovi	nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test na kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test na kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Ciljevi predmeta	Cil predmeta je razvijanje osnovnih receptivnih i ekspresivnih vještina za komunikaciju s gluhom djecom kao i odraslim gluhim osobama, te usvajanje osnovnih jezičnih/kulturalnih značajki zajednice gluhih. Cilj nastave ovog predmeta je da studente osposobi za osnovnu, početnu komunikaciju sa gluhim i nagluhim osobama, kao i da stečeno znanje primjene u budućem radu																
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ primijeniti znanja o osnovama znakovnog jezika; ☐ prepoznati i analizirati karakteristike kulture gluhih ☐ voditi samostalnu komunikaciju na znakovnom jeziku. ☐ osmisliti i provesti istraživanje u području znakovnog jezika. 																
Indikativni sadržaj predmeta	Komunikacija gluhih - oblici komunikacije, Međunarodni dokumenti koji preporučuju unapređenje i zaštitu znakovnih jezika. Zajednica gluhih. Istorija, Sociološko-kulturološki i medicinski model gluhoće. Vrijednosti i običaji u zajednici gluhih. Poučavanje gluhe djece o kulturi gluhih, Znakovna dvojezičnost u širem kontekstu dvojezičnosti. Definicije dvojezičnosti. Dvojezični razvoj, Istraživanja znakovnog jezika: lingvistička, psiholingvistička, neurolingvistička i edukacijsko-rehabilitacijska istraživanja, Osnovni lingvistički principi, temeljni za usvajanje gramatike ZJ: prostor znakovanja i orijentacija, vizualna diskriminacija znakova, – osnovne postavke i pravila, osnovni pokreti i oblici,																

	<p>Ručne abecede, brojevi, Čitanje govora s lica i usana, Usvajanje osnovnog vokabulara ZJ kojeg iziskuju situacije kao što su: predstavljanje, razmjena osobnih podataka, zatim informacije o obitelji, prijateljima te bližoj i daljnjoj okolini, izražavanje ideja, želja i naredbi, Pravilno oblikovanje pitanja imenice, zamjenice, glagoli i pridjevi, Morfologija: imenice, glagoli, pridjevi/komparacija, inkorporacija brojeva, složenice, klasifikatori, zamjenice, vrijeme, Sintaksa: vrste rečenica, red riječi, faktori koji utiču na promjenu reda riječi, rečenične dopune, nemanualne karakteristike, Semantika: pojedini znakovi, jednostavne i složene rečenice, idiomi, Praktična primjena gramatičkih pravila u situacijama pričanja i prepričavanja različitih sadržaja u odgovarajućem licu i vremenu, Znakovno izražavanje odgovarajućim pojmovima i prostim i prostoproširenim rečenicama.</p>
<p>Metode učenja</p>	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: praktično sudjelovanje studenta, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnike aktivnog učenja uz aktivno učešće i diskusije studenata; ☐ Laboratorijske vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi surdoaudiološka dijagnostika i tretman slušno-govornih poremećaja; ☐ Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora i zadataka jednostavnog dosjećanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na</p>

	usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Govorite li znakovni – Multimedijalni rječnik znakovnog jezika, Sarajevo: Savez udruženja građana oštećenog sluha i govora Bosne i Hercegovine, 2007 ▪ Neal Mahshie, S. Dvojezično obrazovanje gluhe djece, Savez gluhih i nagluhих grada Zagreba, Zagreb, 2006. ▪ Zimmermann, A.: Uvodni seminar o komunikaciji s osobama oštećena sluha. Zagreb: SOOS grada Zagreba, 1986 Hasanbegović H. Bilingvalni pojmovnik, OFF-SET Tuzla, 2011.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Juras Z. Psihološki aspekti kinetičkog govora. Beograd: Priručnik za prevodioce gluvim licima. SGJ, 1969. ▪ Kyle J.G., Woll B. Sign language. Cambridge University Press, 1993. ▪ Savić LJ. Čitanje govora s usta. Beograd: SGJ, 1969.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.deaf.50megs.com/

16. Specifikacija završnog rada

Nivo / ciklus BiH	drugi ciklus FQ-BiH i Bolonje
Bodovna vrijednost ECTS	20 ECTS
Trajanje	jedan semestar (150 sati)
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
Mentor	nastavnik izabran na užoj naučnoj oblasti/nastavnom predmetu iz kojeg se radi završni rad.
Web stranica	www.erf.untz.ba
Status	obavezan
Uslovi	Student ima pravo na odobrenje teme za izradu završnog rada sticanjem statusa studenta II ciklusa. Završni rad se može predati na ocjenu i dalji postupak ukoliko je kandidat ostvario 40 ECTS bodova predviđenih za nastavne predmete.
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija
Aktivnost koja se ocjenjuje	☐ Minimalno 45 strana istraživačkog rada; ☐ Javna usmena odbrana/prezentacija rada; ☐ Odgovori na pitanja Komisije za odbranu rada;
Ciljevi završnog rada	Ciljevi izrade završnog rada su osposobiti studenta za: ☒ pretraživanje literature, baza podataka i drugih izvora informacija; ☒ samostalno istraživanje u području surdoaudiologije; prikazivanje i interpretaciju rezultata, te donošenje zaključaka; ☒ primjenu znanja iz metodologije naučnog istraživanja; ☒ primjenu adekvatnih istraživačkih metoda; . ☒ za pisanje i objavljivanje naučnih radova.
Ishodi učenja	Nakon uspješno završenog i odbranjenog završnog rada studenti će moći: ☒ Identifikovati postojeća pitanja u području surdoaudiologije i jasno izraziti svoje mišljenje i stavove o njima; ☒ Uspješno raditi kao nezavisni istraživač; ☒ Samostalno osmisliti i provesti istraživanje iz područja surdoaudiologije, diskutovati i izvoditi zaključke; ☒ Napisati i objaviti naučni rad sa svim njegovim komponentama; ☒ Jasno i razgovijetno predstaviti i interpretirati rezultate istraživanja javnom okruženju.
Indikativni sadržaj rada	Sadržaj će odrediti student, mentor i članovi Komisije.
Metode učenja	Student uči uglavnom samostalno, u formi samostalnog istraživanja, uz vodstvo mentora i članova Komisije.
Objašnjenje o provjeri znanja	Kvalitet pisanog rada i usmenu prezentaciju studenta će ocjenjivati Komisija. Nakon završetka javne odbrane rada Komisija, većinom glasova, objavljuje uspjeh kandidata pri čemu rezultat može biti: - odbranio rad, - nije odbranio rad